

Powiatowy Urząd Pracy w Białogardzie
ul. Świdwińska 21a; 78-200 Białogard
tel. (94) 311-31-00

**MONITORING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH
I NADWYŻKOWYCH
W POWIECIE BIAŁOGARDZKIM**

**RAPORT POWIATOWY (DIAGNOSTYCZNY)
ZA 2014 ROK**

Marzec 2015r.

Spis treści:	Str.
I. Wstęp	3
II. Analiza bezrobocia według zawodów (grup zawodów) w powiecie białogardzkim	6
2.1. Struktura bezrobocia według zawodów.....	6
2.2. Napływ bezrobotnych według zawodów.....	10
2.3. Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy.....	12
III. Analiza ofert pracy według zawodów (grup zawodów) w powiecie białogardzkim	15
3.1. Napływ ofert pracy według zawodów.....	15
3.2. Napływ ofert pracy według sekcji PKD.....	18
IV. Analiza zawodów deficytowych, w równowadze i nadwyżkowych	19
4.1. Zawody deficytowe.....	19
4.2. Zawody w równowadze.....	23
4.3. Zawody nadwyżkowe.....	24
V. Wnioski i zakończenie	25
VI. Spis tabel	29

I. Wstęp

Na współczesnym rynku pracy coraz większego znaczenia nabiera konieczność dostosowywania podaży zasobów pracy do zmieniającego się popytu. Podaż stanowią pracownicy oraz osoby poszukujące pracy i bezrobotni wraz ze swoimi kwalifikacjami, natomiast sfera popytu kreowana jest przez pracodawców. To oni tworzą miejsca pracy, a tym samym poszukują odpowiednio kwalifikowany personel.

W celu dostosowywania strumienia podaży do popytu na pracę należy prowadzić cykliczne, wieloaspektowe badania rynku pracy. W tym celu opracowano w 2003r. w *Departamencie Rynku Pracy Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej* założenia metodologii wyodrębniania zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Od roku 2005 metodologia wykorzystywana jest przez publiczne służby zatrudnienia do określania m.in. deficytów i nadwyżek na rynku pracy. Samo pojęcie **monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych** definiowane jest jako: proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno-zawodowym oraz formułowanie na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów kształcenia zawodowego i szkolenia bezrobotnych¹. Tym samym wyraźnie zaakcentowano to, iż monitoring można wykorzystać przy stawianiu prognoz dotyczących zmieniającego się popytu na pracę. Jednakże, co należy podkreślić, prognozy te mogą mieć jedynie charakter prognoz krótkookresowych. Wynika to z dużej dynamiki następujących zmian na rynku pracy – szczególnie w układzie lokalnym.

Podstawowe pojęcia w przyjętej metodologii to: zawód deficytowy, nadwyżkowy i w równowadze. Przez **zawód deficytowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Z **zawodem nadwyżkowym** będziemy mieli wówczas do czynienia, gdy na rynku występuje na niego mniejsze zapotrzebowanie w stosunku do liczby poszukujących zatrudnienia w tym zawodzie. Natomiast **zawód**

¹Zalecenia metodyczne do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, Warszawa 2003., s. 6.

w równowadze to ten, na który występuje na danym rynku bardzo zbliżone zapotrzebowanie w stosunku do liczby osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Zgodnie z przyjętymi zaleceniami metodologicznymi, do podstawowych celów realizacji monitorowania rynku pracy przez publiczne służby zatrudnienia w zakresie wyodrębniania zawodów deficytowych i nadwyżkowych można zaliczyć²:

- określenie kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo-kwalifikacyjnej na lokalnych, regionalnych i krajowym rynku pracy,
- stworzenie bazy informacyjnej dla opracowania przyszłych struktur zawodowo-kwalifikacyjnych w układzie lokalnym, regionalnym i krajowym,
- określenie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych,
- bieżąca korekta poziomu, struktury, treści kształcenia zawodowego i ustawicznego,
- usprawnienie poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy,
- ułatwienie realizacji programów specjalnych dla aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich zatrudnienia.

Podstawową do sporządzenia analizy zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest **klasyfikacja zawodów i specjalności**, wprowadzona do powszechnego użycia rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. z 2014r., poz. 1145). Klasyfikacja zawodów jest pięciopoziomowym, hierarchicznie usystematyzowanym zbiorem 2443 zawodów i specjalności. Aktualnie obejmuje ona 10 wielkich grup zawodowych (kod 1-cyfrowy), 43 duże grupy zawodowe (kod 2-cyfrowy), 133 grupy średnie (kod 3-cyfrowy), 445 grup elementarnych (kod 4-cyfrowy). Przy czym grupy elementarne obejmują 2443 zawody i specjalności (kod 6-cyfrowy).

Zawód w klasyfikacji zawodów i specjalności zdefiniowany został jako zbiór zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami przez poszczególne osoby

² Por. tamże.

i wymagających odpowiednich kwalifikacji (wiedzy i umiejętności), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło dochodów. Zawód może dzielić się na specjalności. **Specjalność** jest wynikiem podziału pracy w ramach zawodu, zawiera części o podobnym charakterze (związanych z wykonywaną funkcją lub przedmiotem pracy), wymagających pogłębionej lub dodatkowej wiedzy i umiejętności, zdobytych w wyniku dodatkowego szkolenia lub praktyki.

Umiejętność z kolei określono jako sprawdzoną możliwość wykonania odpowiedniej klasy zadań w ramach zawodu (specjalności), natomiast przez **kwalifikacje zawodowe** rozumiane są układy wiedzy i umiejętności wymagane do realizacji składowych zadań zawodowych.

Podstawowym źródłem informacji, które zostały wykorzystane w niniejszym raporcie diagnostycznym są przetworzone dane statystyczne gromadzone przez PUP Białogard, a w szczególności:

- a. załącznik nr 2 do sprawozdania MPiPS-01 – *Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy* – stan na 31.12.2014r.,
- b. załącznik nr 3 do sprawozdania MPiPS-01 – *„Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności”* – stan za okres 01.01.2014r.-31.12.2014r.

Dane statystyczne zgromadzone w załączniku nr 3 stanowiły merytoryczną podstawę do określania natężenia deficytu bądź nadwyżki poszczególnych zawodów. Aby zdiagnozować specyfikę lokalnego rynku pracy w ujęciu zastanych danych statystycznych większość analiz przeprowadzono na poziomie poszczególnych zawodów (kody sześciocyfrowe). Ponadto dla zobrazowania zachodzących procesów, część danych z 2014r. porównano do 2013 roku (punktem odniesienia były dane z 2014r.) – próbując ukazać dynamikę następujących zjawisk.

II. Analiza bezrobocia według zawodów (grup zawodów) w powiecie białogardzkim

Niniejsza część raportu stanowi analizę zarejestrowanego bezrobocia w powiecie białogardzkim, ze szczególnym uwzględnieniem jego struktury zawodowej, zawodów generujących długotrwałe bezrobocie, napływu bezrobotnych reprezentujących poszczególne zawody oraz rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy. Analiza ta pozwala na precyzyjne ukazanie krótkoterminowych trendów i zmian zachodzących wśród niewykorzystywanych zasobów ludzkich lokalnego rynku pracy.

2.1. Struktura bezrobocia według zawodów

Według stanu na koniec grudnia 2014r. w rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy w Białogardzie znajdowało się 4470 osób bezrobotnych. Liczba ta, w porównaniu ze stanem z 31.12.2013r. (5017 osób) zmniejszyła się o 547 osób, co w rozkładzie procentowym daje spadek o 10,9%.

Analiza zgromadzonego materiału empirycznego wykazał, że w okresie 31.12.2013-31.12.2014r. **spadek** liczby bezrobotnych odnotowano w każdej z dziesięciu wielkich grup zawodowych:

- *przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy;*
- *specjaliści;*
- *technicy i inny personel techniczny;*
- *pracownicy biurowi;*
- *pracownicy usług osobistych i sprzedawcy;*
- *rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy;*
- *robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy;*
- *operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń;*
- *pracownicy przy pracach prostych;*
- *siły zbrojne.*

Ponadto w tym samym okresie **zmniejszyła** się liczba osób posiadających status bezrobotnego zarejestrowanych w kategorii *bez zawodu*.

Na poziomie wielkich grup zawodowych pod koniec grudnia 2014r. najwięcej bezrobotnych na białogardzkim rynku pracy zarejestrowanych było w zawodach klasyfikujących się do następujących grup:

- *pracownicy usług osobistych i sprzedawcy* (N=1130; 25,2% ogółu bezrobotnych);
- *robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy* (N=937; 20,9% ogółu bezrobotnych);
- *pracownicy przy pracach prostych* (N=670; 15,0% ogółu bezrobotnych);
- *operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń* (N=316; 7,1% ogółu bezrobotnych).

Natomiast w kategorii *bez zawodu* pod koniec grudnia 2014r. w PUP Białogard zarejestrowanych było 681 osób bezrobotnych (15,2% ogółu bezrobotnych).

Łącznie w tych czterech wielkich grupach zawodowych (dodatkowo wraz z osobami *bez zawodu*) zarejestrowanych było w PUP Białogard (31.12.2014r.) 3734 osób bezrobotnych, czyli 83,4% ogółu populacji bezrobotnych z powiatu białogardzkiego.

Rozkład struktury bezrobocia na poziomie wielkich grup zawodowych zaprezentowany został w ujęciu tabelarycznym (tabela 1).

Tabela 1					
Struktura zawodowa bezrobotnych wg wielkich grup zawodowych (wraz z osobami bez zawodu) – stan w końcu 2013r. i 2014r.					
Kod grupy	Nazwa grupy wielkiej	Zarejestrowani bezrobotni			
		31.12.2013r.		31.12.2014r.	
		N	%	N	%
0	Bez zawodu lub inny zawód	885	17,5	681	15,2
1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	19	0,4	16	0,4
2	Specjaliści	164	3,3	151	3,4
3	Technicy i inny personel techniczny	256	5,1	245	5,5
4	Pracownicy biurowi	161	3,2	141	3,2
5	Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	1238	24,7	1130	25,2
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	182	3,6	158	3,5
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	1032	20,7	937	20,9
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	318	6,3	316	7,1
9	Pracownicy przy pracach prostych	732	14,6	670	15,0
10	Siły zbrojne	30	0,6	25	0,6
Suma		5017	100,0	4470	100,0

Źródło: PUP Białogard

Dokładny rozkład struktury bezrobocia w powiecie białogardzkim przedstawiony został również według kwalifikacji zawodowych na poziomie poszczególnych, wybranych zawodów. W zaprezentowanym zestawieniu (tabela 2) uwzględniono stan z końca grudnia 2014 roku - skoncentrowano się na wyszczególnieniu zawodów najliczniej reprezentowanych przez osoby bezrobotne zarejestrowane w PUP Białogard (minimum 20 bezrobotnych przedstawicieli danego zawodu zarejestrowanych pod koniec 2014r.).

Tabela 2			
Bezrobotni według zawodów (zawody dominujące) – stan w końcu 2014r.			
Nazwa zawodu	Struktura zawodowa bezrobotnych (N)		
	31.12.2014r.		
	Ogółem	W tym kobiety	% z ogółu (N=4470)
Brak zawodu lub inny zawód	681	406	15,2
Robotnik gospodarczy	441	158	9,9
Sprzedawca	403	343	9,0
Robotnik budowlany	153	1	3,4
Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	118	68	2,6
Przetwórcza ryb	109	89	2,4
Murarz	80	0	1,8
Robotnik leśny	74	17	1,7
Robotnik drogowy	71	24	1,6
Pomocniczy robotnik polowy	69	50	1,5
Ślusarz	58	0	1,3
Kucharz	50	36	1,1
Kucharz małej gastronomii	45	27	1,0
Stolarz	42	2	0,9
Technik prac biurowych	39	33	0,9
Magazynier	39	8	0,9
Fryzjer	37	36	0,8
Operator maszyn do produkcji płyt i sklejek	37	22	0,8
Piekarz	36	3	0,8
Kelner	32	29	0,7
Szwaczka	32	32	0,7
Sprzątaczką biurowa	32	32	0,7
Pomoc kuchenna	31	27	0,7
Kierowca samochodu osobowego	29	1	0,6
Kierowca samochodu ciężarowego	29	1	0,6
Technik ekonomista	27	23	0,6
Krawiec	27	27	0,6
Cukiernik	26	13	0,6
Tokarz w metalu	25	9	0,6
Meliorant	25	0	0,6

Żołnierz szeregowy	23	0	0,5
Kopacz	23	0	0,5
Pilarz	22	1	0,5
Opiekunka dziecięca	20	17	0,4
Mechanik samochodów osobowych	20	0	0,4
Pakowacz	20	12	0,4
suma	3025	1547	67,7

Uwaga: w powyższej tabeli przedstawiono zawody, w których najliczniej (co najmniej 20 osób) zarejestrowani byli bezrobotni pod koniec grudnia 2014 roku w PUP Białogard. Łącznie w tych 36 zawodach oraz wśród osób *bez zawodu* zarejestrowanych było 3025 osób, co stanowiło 67,7% ogółu bezrobotnych w PUP Białogard.

Źródło: PUP Białogard

Pod koniec grudnia 2014 roku najliczniejszą grupę wśród zarejestrowanych bezrobotnych stanowiły osoby sklasyfikowane w kategorii *bez zawodu* (681 osób – 15,2% ogółu bezrobotnych). Na drugim miejscu w tym zestawieniu rankingowym uplasowali się *robotnicy gospodarczy* obejmujący 9,9% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (441 osób). Kolejnym z najliczniej reprezentowanych zawodów w strukturze bezrobotnych okazała się profesja *sprzedawcy* (403 osoby – 9,0%), a w dalszej kolejności – *robotnicy budowlani* (153 osoby – 3,4%); *robotnicy pomocniczy w przemyśle przetwórczym* (118 osób – 2,6% ogółu bezrobotnych) i *przetwórcy ryb* (109 osób – 2,4%).

Reprezentanci pozostałych zawodów nie stanowili już tak licznych grup, bowiem ich udział w ogólnym rejestrze nie przekraczał każdorazowo progu 2,0%. Nie mniej jednak na kolejnych miejscach w rankingu zawodów najliczniej reprezentowanych przez bezrobotnych znalazły się: *murarz* (N=80; 1,8%); *robotnik leśny* (N=74; 1,7%); *robotnik drogowy* (N=71; 1,6%); *pomocniczy robotnik polowy* (N=69; 1,5%); *ślusarz* (N=58; 1,3%); *kucharz* (N=50; 1,1%); *kucharz małej gastronomii* (N=45; 1,0%).

Biorąc pod uwagę płeć zarejestrowanych bezrobotnych, należy stwierdzić, że wg stanu na dzień 31.12.2014r. odnotowano w PUP Białogard nadreprezentację mężczyzn. Wśród 4470 osób bezrobotnych zarejestrowanych było 2309 mężczyzn, co stanowiło 51,7% ogółu bezrobotnych. Udział kobiet wśród ogółu osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Białogard wyniósł 48,3% (N=2161).

Według stanu na koniec grudnia 2014r. największy udział kobiet w strukturze zawodowej dotyczył następujących zawodów - dotyczy tych zawodów najliczniej reprezentowanych w bezrobociu, wymienionych w tabeli 2: *szwaczka* (100%

zarejestrowanych bezrobotnych w PUP Białogard to kobiety); *sprzątaczką biurową* (100%); *krawiec* (100%); *fryzjer* (97,3%); *kelner* (90,6%); *pomoc kuchenna* (87,0%); *technik ekonomista* (85,2%); *sprzedawca* (85,1%); *opiekunka dziecięca* (85%); *technik prac biurowych* (84,6%); *przetwórcą ryb* (81,7%); *pomocniczy robotnik polowy* (72,5%); *kucharz* (72,0%); *kucharz małej gastronomii* (60,0%); *pakowacz* (60,0%).

Ponadto można stwierdzić, że pod koniec grudnia 2014r. w ewidencji PUP Białogard figurowało 147 osób bezrobotnych, których okres od ukończenia nauki nie przekroczył 12 miesięcy (na potrzeby monitoringu określanych jako absolwenci).

Niemal co drugi spośród nich (N=60; 40,6% ogółu absolwentów) był osobą *bez zawodu* (w głównej mierze byli to absolwenci liceów), 5,5% spośród tych osób stanowili *sprzedawcy*; 4,8% - fryzjerzy; 2,7% - mechanicy pojazdów samochodowych; a po 2,0% - specjaliści ochrony środowiska; technicy prac biurowych i pokojowe.

2.2. Napływ bezrobotnych według zawodów

Kolejną z istotnych zmiennych charakteryzujących bieżącą sytuację na lokalnym rynku pracy powiatu białogardzkiego jest napływ bezrobotnych reprezentujących określone zawody. W okresie od początku stycznia do końca grudnia 2014r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Białogardzie łącznie zarejestrowało się 5390 osób bezrobotnych (napływ bezrobotnych), w tym 2491 kobiet.

W tabeli 3 przedstawiono wykaz zawodów, w których w 2014r. zarejestrowało się w białogardzkim urzędzie pracy, co najmniej 20 bezrobotnych (łącznie w tabeli nr 3 wyszczególniono 48 zawodów w tym kategorię *bez zawodu*).

Wyselekcjonowana grupa objęła łącznie 3876 osób, co stanowiło 71,9% wszystkich bezrobotnych rejestrujących się w całym 2014r. w ewidencji PUP Białogard.

Tabela 3			
Napływ bezrobotnych wg zawodów do PUP Białogard (zawody dominujące) w 2014r.			
Zawody	Ogółem	W tym kobiety	% z ogółu (N=5390)
Brak zawodu lub inny zawód	985	486	18,3
Sprzedawca	474	392	8,8
Robotnik gospodarczy	441	172	8,2
Robotnik budowlany	172	1	3,2
Przetwórcza ryb	150	106	2,8
Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	117	65	2,2
Robotnik drogowy	80	18	1,5
Pomocniczy robotnik polowy	66	50	1,2
Murarz	64	0	1,2
Kucharz	62	37	1,2
Robotnik leśny	62	15	1,2
Kucharz małej gastronomii	58	27	1,1
Ślusarz	58	0	1,1
Technik prac biurowych	47	39	0,9
Pomoc kuchenna	46	36	0,9
Piekarz	44	3	0,8
Operator maszyn do produkcji płyt i sklejek	44	25	0,8
Magazynier	43	4	0,8
Kierowca samochodu ciężarowego	41	0	0,8
Żołnierz szeregowy	40	0	0,7
Stolarz	40	1	0,7
Kelner	39	34	0,7
Fryzjer	39	37	0,7
Sprzątaczką biurową	39	39	0,7
Zbieracz owoców, ziół i innych roślin	38	27	0,7
Kierowca samochodu osobowego	37	1	0,7
Pozostali operatorzy urządzeń do obróbki drewna	32	16	0,6
Technik ekonomista	31	24	0,6
Mechanik pojazdów samochodowych	31	0	0,6
Ekonomista	30	25	0,6
Pozostali pracownicy obsługi biurowej	30	24	0,6
Cukiernik	29	12	0,5
Szwaczka	29	29	0,5
Pozostali pracownicy ochrony osób i mienia	27	5	0,5
Technik handlowiec	26	22	0,5
Tokarz w metalu	25	7	0,5
Mechanik samochodów osobowych	25	0	0,5
Krawiec	25	23	0,5
Pakowacz	24	12	0,4
Monter zespołów i zespołów elektronicznych	22	16	0,4
Malarz - tapeciarnik	21	0	0,4

Elektromonter (elektryk) zakładowy	21	0	0,4
Operator pras w produkcji drzewnej	21	5	0,4
Meliorant	21	0	0,4
Pedagog	20	14	0,4
Technik administracji	20	19	0,4
Hydraulik	20	0	0,4
Kopacz	20	0	0,4
Suma	3876	1868	71,9

Uwaga: w powyższej tabeli przedstawiono tylko te zawody, w których w całym 2014 roku zarejestrowało się w PUP Białogard co najmniej 20 bezrobotnych. Łącznie w tych zawodach zarejestrowało się 3876osób, co stanowiło 71,9% ogółu rejestrujących się bezrobotnych.

Źródło: PUP Białogard

W 2014 roku największą grupę rejestrujących się bezrobotnych (podobnie, jak w ubiegłych latach) stanowiły osoby *bez zawodu* (985 osób – 18,3% ogółu rejestrujących się bezrobotnych).

Natomiast wśród precyzyjnie sklasyfikowanych zawodów reprezentowanych przez rejestrujących się bezrobotnych w całym 2014 roku dominowały następujące profesje: *sprzedawca* (474 osób; 8,8% rejestrujących się bezrobotnych); *robotnik gospodarczy* (441 osób; 8,2%); *robotnik budowlany* (172 osoby; 3,2%); *przetwórcza ryb* (150 osób – 2,8%); *robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym* (117 osób - 2,2%); *robotnik drogowy* (80 osób – 1,5%); *pomocniczy robotnik polowy* (66 osób – 1,2%); *murarz* (64 osoby – 1,2%); *kucharz* (62 osoby – 1,2%); *robotnik leśny* (62 osoby – 1,2%); *kucharz małej gastronomii* (58 osób – 1,1%); *ślusarz* (58 osób – 1,1%).

Pozostałe z wyróżnionych w tabeli nr 3 zawodów nie przekroczyły progu 1,0% ogólnego napływu bezrobotnych w badanym okresie (cały 2014 rok).

2.3 Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy

Osoby poprzednio pracujące, a będące bezrobotnymi pod koniec 2014 roku stanowiły 88,4% (N=3953) ogółu zarejestrowanych bezrobotnych w PUP Białogard.

Dokładny rozkład bezrobotnych wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy wg stanu na 31.12.2014r. - z pominięciem osób dotychczas niepracujących, prezentuje tabela nr 4.

Tabela 4		
Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy – 31.12.2014r. -		
Sekcja PKD	Bezrobotni zarejestrowani w całym 2014r.	Bezrobotni wg stanu na 31.12.2014r.
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	302	282
Górnictwo i wydobywanie	2	4
Przetwórstwo przemysłowe	804	732
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	9	8
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	75	69
Budownictwo	508	520
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	513	437
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	91	92
Transport i gospodarka magazynowa	68	64
Informacja i komunikacja	2	3
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	21	13
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	137	147
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	192	86
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	100	71
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	281	319
Edukacja	75	63
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	90	76
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	36	24
Pozostała działalność usługowa	597	424
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	3	5
Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0
Działalność nie zidentyfikowana	713	514
Suma	4619	3953

Źródło: PUP Białogard

Z uzyskanych danych wynika, że w okresie od początku stycznia do końca grudnia 2014 roku do rejestracji PUP w Białogardzie zgłosiło się łącznie 4619 osób bezrobotnych legitymujących się doświadczeniem zawodowym.

Biorąc pod uwagę rodzaj działalności z ostatniego miejsca pracy wśród bezrobotnych, według stanu w końcu 2014 roku, dominowali przedstawiciele zawodów sklasyfikowanych w następujących sekcjach PKD:

- *przetwórstwo przemysłowe* (732 osoby; 18,5%);
- *budownictwo* (520 osób; 13,2%);
- *handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle* (437 osób; 11,1%);
- *pozostała działalność usługowa* (424 osoby; 10,7%);
- *administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne* (319 osób; 8,1%).

Łącznie osoby sklasyfikowane w w/w sekcjach obejmowały 61,6% ogółu bezrobotnych posiadających doświadczenie zawodowe znajdujących się w rejestrach białogardzkiego PUP-u pod koniec 2014 roku. Ponadto należy zwrócić uwagę, że istotna część osób bezrobotnych legitymujących się doświadczeniem zawodowym, które są zarejestrowane w PUP Białogard (514 osób; 13,0%) zaklasyfikowano do sekcji PKD „działalność nie zidentyfikowana”.

Natomiast w napływie bezrobotnych w 2014r. wyróżnić można dziesięć sekcji PKD (wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy), w których w trakcie całego roku sklasyfikowanych zostało (podlegało rejestracji) każdorazowo ponad 100 osób.

Były to odpowiednio:

- *przetwórstwo przemysłowe* (N=804; 17,4%);
- *działalność nie zidentyfikowana* (N=713; 15,4%);
- *pozostała działalność usługowa* (N=597; 12,9%);
- *handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle* (N=513; 11,1%);
- *budownictwo* (N=508; 11,0%);
- *rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo* (N=302; 6,5%);
- *administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne* (N=281; 6,1%);
- *działalność profesjonalna, naukowa i techniczna* (N=192; 4,2%);
- *działalność związana z obsługą rynku nieruchomości* (N=137; 3,0%);

- *działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca* (N=100; 2,2%).

Łącznie osoby bezrobotne sklasyfikowane w w/w sekcjach PKD obejmowały 89,8% ogółu bezrobotnych posiadających doświadczenie zawodowe wśród rejestrujących się w białogardzkim urzędzie pracy w okresie od początku stycznia do końca grudnia 2014 roku.

III. Analiza ofert pracy według zawodów (grup zawodów) w powiecie białogardzkim

3.1 Napływ ofert pracy według zawodów

W okresie całego 2014 roku do PUP w Białogardzie zgłoszono ogółem 1159 ofert pracy. Na potrzeby dalszej analizy wyodrębniono 74 zawody (wraz z kategorią *bez zawodu*), w których pracodawcy zgłosili łącznie 1020 ofert pracy, co stanowiło zdecydowaną większość, gdyż aż 88,0% ogółu ofert będących w dyspozycji PUP Białogard w 2014r. (tabela 5) – dotyczy ofert pracy zarejestrowanych w systemie komputerowym.

Wśród uzyskanych ofert pracy największe zapotrzebowanie zgłaszane było na przedstawicieli następujących zawodów: *robotnik gospodarczy* (101 zgłoszonych ofert pracy; 8,7% ogółu ofert pracy); *sprzedawca* (89 ofert; 7,7%); *pozostali pracownicy obsługi biurowej* (61 ofert; 5,3%); *przetwórcza ryb* (56 ofert; 4,8%); *pracownik prac dorywczych* (45 ofert; 3,9%); *pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani* (34 oferty; 2,9%); *robotnik budowlany* (31 ofert; 2,7%); *rolnik upraw polowych* (30 ofert; 2,6%); *kierowca samochodu ciężarowego* (25 ofert; 2,2%); *przedstawiciel handlowy* (22 oferty; 1,9%); *technik prac biurowych* (19 ofert; 1,6%); *pomocniczy robotnik polowy* (19 ofert; 1,6%); *pomoc kuchenna* (18 ofert; 1,6%); *opiekunka dziecięca* (14 ofert; 1,2%); *ślusarz* (14 ofert; 1,2%); *kierowca samochodu dostawczego* (14 ofert; 1,2%); *księgowy* (13 ofert; 1,1%); *pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani* (13 ofert; 1,1%); *pozostali pracownicy*

obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani (10 ofert; 0,9%); stolarz (10 ofert; 0,9%); pozostałe szwaczki, hafciarki i pokrewni (10 ofert; 0,9%); operator myjni (10 ofert; 0,9%).

W pozostałych zawodach pracodawcy złożyli w 2014 roku w PUP Białogard mniej niż 10 ofert pracy. Ponadto 121 oferty pracy (10,4% ogółu ofert pracy), które wpłynęły do PUP Białogard) były przeznaczone dla osób *bez zawodu*.

Tabela 5		
Napływ ofert pracy według zawodów (oferty dominujące)		
– 2014 rok -		
Zawody	2014 rok	% z ogółu (N=1159)
Brak zawodu	121	10,4
Robotnik gospodarczy	101	8,7
Sprzedawca	89	7,7
Pozostali pracownicy obsługi biurowej	61	5,3
Przetwórcza ryb	56	4,8
Pracownik prac dorywczych	45	3,9
Pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani	34	2,9
Robotnik budowlany	31	2,7
Rolnik upraw polowych	30	2,6
Kierowca samochodu ciężarowego	25	2,2
Przedstawiciel handlowy	22	1,9
Technik prac biurowych	19	1,6
Pomocniczy robotnik polowy	19	1,6
Pomoc kuchenna	18	1,6
Opiekunka dziecięca	14	1,2
Ślusarz	14	1,2
Kierowca samochodu dostawczego	14	1,2
Księgowy	13	1,1
Pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani	13	1,1
Pozostali pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	10	0,9
Stolarz	10	0,9
Pozostałe szwaczki, hafciarki i pokrewni	10	0,9
Operator myjni	10	0,9
Kelner	9	0,8
Pozostali opiekunowie dziecięcy	9	0,8
Magazynier	8	0,7
Szwaczka	8	0,7
Robotnik drogowy	8	0,7
Opiekun w domu pomocy społecznej	7	0,6
Pozostali robotnicy przygotowujący drewno i pokrewni	7	0,6
Sprzątaczką biurowa	7	0,6
Kucharz	6	0,5

Robotnik leśny	6	0,5
Elektryk	6	0,5
Operator maszyn do produkcji płyt i sklejek	6	0,5
Pozostałe pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe i podobne	6	0,5
Sortowacz surowców wtórnych	6	0,5
Nauczyciel przedszkola	5	0,4
Sekretarz sądowy	5	0,4
Fryzjer	5	0,4
Doradca klienta	5	0,4
Opiekunka dzieci w drodze do szkoły	5	0,4
Brukarz	5	0,4
Pilarz	5	0,4
Monter podzespołów i zespołów elektronicznych	5	0,4
Kierowca autobusu	5	0,4
Pokojowa	5	0,4
Pozostali nauczyciele szkół podstawowych	4	0,3
Technik elektronik	4	0,3
Agent ubezpieczeniowy	4	0,3
Mechanik samochodów osobowych	4	0,3
Mechanik maszyn rolniczych	4	0,3
Mechanik - monter maszyn i urządzeń	4	0,3
Drukarz	4	0,3
Elektromechanik	4	0,3
Kierowca samochodu osobowego	4	0,3
Sortowacz	4	0,3
Zamiatacz	4	0,3
Główny księgowy	3	0,2
Technik mechanik	3	0,2
Technik mechanik obróbki skrawaniem	3	0,2
Zaopatrzeniowiec	3	0,2
Spedytor	3	0,2
Pracownik obsługi monitoringu	3	0,2
Dojarz	3	0,2
Pozostali robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	3	0,2
Lakiernik proszkowy	3	0,2
Lutowacz	3	0,2
Spawacz metodą MIG	3	0,2
Pozostali spawacze i pokrewni	3	0,2
Krojczy	3	0,2
Operator koparki	3	0,2
Kierowca ciągnika rolniczego	3	0,2
Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	3	0,2
Suma	1020	88,0

Uwaga: w powyższej tabeli przedstawiono tylko te zawody, w których w całym 2014 roku pracodawcy zgłosili do PUP Białogard co najmniej 3 oferty pracy. Łączenie w tych zawodach pracodawcy zgłosili 1020 ofert, czyli 88,0% ogółu ofert pracy zgłoszonych do PUP Białogard.

Źródło: PUP Białogard

3.2. Napływ ofert pracy według sekcji PKD

Biorąc pod uwagę klasyfikację PKD, w całym 2014r. wyróżnić można pięć sekcji, w których dominowały oferty pracy napływające do PUP Białogard.

Były to następujące sekcje:

- *administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne* (N=280; 24,2%);
- *przetwórstwo przemysłowe* (N=244; 21,1%);
- *handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle* (N=160; 13,8%);
- *budownictwo* (N=92; 7,9%);
- *rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo* (N=80; 6,9%).

W tych pięciu sekcjach PKD pracodawcy zgłosili 73,9% wszystkich ofert pracy będących w dyspozycji PUP Białogard w 2014 roku.

Ponadto należy podkreślić, że w przypadku czterech sekcji nie odnotowano żadnego napływu ofert pracy. Były to następujące sekcje: *górnictwo i wydobywanie; gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby; organizacje i zespoły eksterytorialne; działalność niezidentyfikowana.*

Dokładny rozkład napływu ofert pracy według sekcji PKD zaprezentowany został w tabeli 6.

Tabela 6		
Napływ ofert pracy według sekcji PKD – cały 2014r.		
Sekcja PKD	N	% z ogółu (N=1159)
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	80	6,9
Górnictwo i wydobywanie	0	0,0
Przetwórstwo przemysłowe	244	21,1
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	1	0,1
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	11	0,9
Budownictwo	92	7,9
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów	160	13,8

samochodowych, włączając motocykle		
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	42	3,6
Transport i gospodarka magazynowa	36	3,1
Informacja i komunikacja	3	0,2
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	11	0,9
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	69	6,0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	41	3,5
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	29	2,5
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	280	24,2
Edukacja	18	1,6
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	25	2,2
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	5	0,4
Pozostała działalność usługowa	12	1,0
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	0	0,0
Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0,0
Działalność niezidentyfikowana	0	0,0
Ogółem	1159	100,0

Źródło: PUP Białogard

IV. Analiza zawodów deficytowych, w równowadze i nadwyżkowych

4.1 Zawody deficytowe

Jedną z kluczowych części półrocznego raportu o charakterze diagnostycznym jest analiza pojawiających się na lokalnym rynku pracy zawodów deficytowych, w równowadze oraz nadwyżkowych.

Podstawą do określenia, czy zawód jest deficytowy, w równowadze bądź nadwyżkowy jest analiza napływu ofert pracy oraz napływu bezrobotnych w analizowanym okresie. Jeżeli stosunek średniomiesięcznego napływu ofert pracy do średniomiesięcznego napływu osób bezrobotnych w danym zawodzie i czasookresie jest większy od 1,1 ($W > 1,1$), wówczas mamy do czynienia z zawodami **deficytowymi** – do Powiatowego Urzędu Pracy wpływa więcej ofert pracy w danym zawodzie niż rejestruje się osób bezrobotnych.

W kolejnej tabeli (nr 7) przedstawiono wszystkie zawody deficytowe (z pominięciem zawodów MAX deficytowych – zgodnie z przyjętymi zaleceniami metodologicznymi) zidentyfikowane na lokalnym rynku pracy powiatu białogardzkiego na podstawie zastanych danych statystycznych. Im wyższy wskaźnik deficytu „W”, tym – zgodnie z danymi statystycznymi – większe szanse osób reprezentujących te zawody na podjęcie zatrudnienia na lokalnym rynku pracy.

Tabela 7		
Zawody deficytowe w powiecie białogardzkim w 2014r.		
Zawód	Średniomiesięczny napływ ofert pracy w 2014r.	Wskaźnik intensywności deficytu „W”
Rolnik upraw polowych	2,5	15
Sortowacz surowców wtórnych	0,5	6
Mechanik - monter maszyn i urządzeń	0,3333	4
Technik mechanik obróbki skrawaniem	0,25	3
Pracownik obsługi monitoringu	0,25	3
Kierowca autobusu	0,4167	2,5
Menedżer produktu	0,1667	2
Technik geodeta	0,1667	2
Technik technologii żywności - przetwórstwo rybne	0,1667	2
Sekretarka	0,1667	2
Elektromechanik	0,3333	2
Kierowca samochodu dostawczego	1,1667	2
Sekretarz sądowy	0,4167	1,6667
Przedstawiciel handlowy	1,8333	1,5714
Lutowacz	0,25	1,5
Operator myjni	0,8333	1,4286
Opiekun w domu pomocy społecznej	0,5833	1,4
Technik elektronik	0,3333	1,3333
Agent ubezpieczeniowy	0,3333	1,3333
Księgowy	1,0833	1,3

Źródło: PUP Białogard

Uwaga: w powyższej tabeli zaprezentowano wszystkie zawody deficytowe zidentyfikowane na lokalnym rynku pracy powiatu białogardzkiego w 2014r. Zgodnie ze wskazówkami Departamentu Rynku Pracy MPiPS (pismo z dnia 03.02.2015r., znak: DRP.VII.4002.1.4.15/AM) w niniejszej tabeli pominięto zawody MAX deficytowe. Jest to sytuacja, kiedy do PUP wpływają oferty pracy, natomiast nie rejestrują się bezrobotni. Pominięto także zawody tzw. „pozostałe”, czyli takie, których dwie ostatnie cyfry w kodzie zawodu wynoszą 9 i 0.

Zarówno zawody MAX deficytowe, jak i „pozostałe” wymieniono pod koniec podrozdziału 4.1.

Zatem – zgodnie z metodologią wyodrębnienia zawodów deficytowych i nadwyżkowych – w 2014r. na lokalnym rynku pracy powiatu białogardzkiego zidentyfikowano łącznie 20 zawodów deficytowych:

- *rolnik upraw polowych* (wskaźnik deficytu 15);
- *sortowacz surowców wtórnych* (wskaźnik deficytu 6);
- *mechanik – monter maszyn i urządzeń* (wskaźnik deficytu 4);
- *technik mechanik obróbki skrawaniem* (wskaźnik deficytu 3);
- *pracownik obsługi monitoringu* (wskaźnik deficytu 3);
- *kierowca autobusu* (wskaźnik deficytu 2,5);
- *menedżer projektu* (wskaźnik deficytu 2);
- *technik geodeta* (wskaźnik deficytu 2);
- *technik technologii żywności – przetwórstwo rybne* (wskaźnik deficytu 2);
- *sekretarka* (wskaźnik deficytu 2);
- *elektromechanik* (wskaźnik deficytu 2);
- *kierowca samochodu dostawczego* (wskaźnik deficytu 2);
- *sekretarz sądowy* (wskaźnik deficytu 1,6667);
- *przedstawiciel handlowy* (wskaźnik deficytu 1,5714);
- *lutowacz* (wskaźnik deficytu 1,5);
- *operator myjni* (wskaźnik deficytu 1,4286);
- *opiekun w domu pomocy społecznej* (wskaźnik deficytu 1,4);
- *technik elektronik* (wskaźnik deficytu 1,3333);
- *agent ubezpieczeniowy* (wskaźnik deficytu 1,3333);
- *księgowy* (wskaźnik deficytu 1,3).

Część z wymienionych zawodów może zostać wykorzystana przy planowaniu szkoleń osób bezrobotnych – dając bezrobotnym kompetencje pożądane przez pracodawców na lokalnym rynku pracy.

Jeżeli chodzi o zawody MAX deficytowe (sytuacja, gdy wpływają oferty pracy, natomiast nie rejestrują się osoby bezrobotne), to na lokalnym rynku pracy powiatu białogardzkiego zidentyfikowano w 2014 roku łącznie 53 takich zawodów. Oto te zawody: *główny księgowy; kierownik działu administracyjno-gospodarczego; kierownik przedsiębiorstwa transportowego; inżynier utrzymania ruchu; logistyk; pozostali inżynierowie do spraw przemysłu i produkcji; inspektor*

dozoru technicznego; specjalista bezpieczeństwa i higieny pracy; nauczyciel przedszkola; specjalista do spraw logistyki; specjalista do spraw kadr; psycholog kliniczny; technik elektryk samochodowy; technik przetwórstwa tworzyw sztucznych; technik cyfrowych procesów graficznych; kontroler robotów przemysłowych; pracownik działu logistyki; spedytor; organizator imprez rozrywkowych (organizator eventów); asystent dyrektora; pozostali pracownicy pomocy społecznej i pracy socjalnej; pracownik kancelaryjny; pozostali magazynierzy i pokrewni; pracownik do spraw osobowych; intendent; instruktor nauki jazdy; sprzedawca w branży przemysłowej; pozostali pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani; opiekunka dzieci w drodze do szkoły; dojarz; pozostali malarze i pokrewni; lakiernik proszkowy; lakiernik wyrobów drewnianych; spawacz metodą MIG; spawacz ręczny łukiem elektrycznym; grawer; pozostali pracownicy przy pracach przygotowawczych do druku; drukarz; monter sieci i urządzeń telekomunikacyjnych; frezer drewna; pozostałe szwaczki, hafciarki i pokrewni; pozostali tapicerzy i pokrewni; operator koparki; operator maszyn i urządzeń metalurgicznych; pozostali operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji i przetwórstwa metali; pozostali operatorzy urządzeń do obróbki powierzchniowej metali i nakładania powłok; pozostali operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów chemicznych; wulkanizator; operator urządzeń przetwórstwa ryb; pozostali maszyniści i operatorzy maszyn i urządzeń dźwigowo-transportowych i pokrewni; pomocniczy robotnik przy uprawie roślin i hodowli zwierząt; robotnik przy myciu części i zespołów; pracownik prac dorywczych.

Ponadto w przeprowadzonej analizie wyodrębniono siedem zawodów deficytowych, zaliczanych do kategorii „pozostali pracownicy....”, których – zgodnie ze wskazówkami MPiPS nie umieszczono w zestawieniu tabelarycznym. Oto te zawody: *pozostałe pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe i podobne; pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani; pozostali nauczyciele szkół podstawowych; pozostali pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani; pozostali opiekunowie dziecięcy; pozostali pracownicy obsługi biurowej; pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani.*

4.2. Zawody w równowadze

Zawodami w równowadze są te, w których do Powiatowego Urzędu Pracy w analizowanym okresie (np. cały rok) wpływa podobna ilość ofert w stosunku do liczby rejestrujących się bezrobotnych. Jeżeli stosunek średniomiesięcznego napływu ofert pracy do średniomiesięcznego napływu osób bezrobotnych w danym zawodzie i czasookresie zawiera się w granicach od 0,9 do 1,1 ($0,9 \leq W \leq 1,1$), wówczas mamy do czynienia z zawodami **w równowadze** – do PUP wpływa bardzo zbliżona ilość ofert pracy w danym zawodzie w stosunku do rejestrujących się osób bezrobotnych.

Tabela 8	
Zawody w równowadze w powiecie białogardzkim w 2014r.	
Zawód	Wskaźnik intensywności równowagi („W”)
Kierownik działu produkcji	1
Inżynier budownictwa - budownictwo ogólne	1
Instruktor amatorskiego ruchu artystycznego	1
Dziennikarz	1
Technik budownictwa	1
Zaopatrzeniowiec	1
Pozostali funkcjonariusze służby więziennej	1
Administrator nieruchomości	1
Fakturzystka	1
Zbrojarz	1
Szklarz	1
Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	1
Pozostali ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	1
Mechanik ciągników	1
Mechanik maszyn rolniczych	1
Operator ładowarki	1
Pozostali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewni	1

Źródło: PUP Białogard

Uwaga: w powyższej tabeli zaprezentowano wszystkie zawody w równowadze zidentyfikowane na lokalnym rynku pracy powiatu białogardzkiego w 2014r.

Analiza zastanych danych statystycznych wykazała, że w 2013r. na lokalnym rynku pracy powiatu białogardzkiego łącznie zidentyfikowano 17 zawodów w równowadze. Oto te zawody: *kierownik działu produkcji; inżynier budownictwa - budownictwo ogólne; instruktor amatorskiego ruchu artystycznego; dziennikarz; technik budownictwa; zaopatrzeniowiec; pozostali funkcjonariusze służby więziennej; administrator nieruchomości; fakturzystka; zbrojarz; szklarz; operator obrabiarek sterowanych numerycznie; pozostali ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni; mechanik ciągników; mechanik maszyn rolniczych; operator ładowarki; pozostali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewni.*

4.3. Zawody nadwyżkowe

Z kolei zawodami nadwyżkowymi są te, w których do Powiatowego Urzędu Pracy w analizowanym okresie wpływa mniejsza ilość ofert w stosunku do liczby rejestrujących się bezrobotnych. Jeżeli stosunek średniomiesięcznego napływu ofert pracy do średniomiesięcznego napływu osób do bezrobocia w danym zawodzie i czasookresie jest mniejszy od 0,9 ($0,9 < W$), wówczas mamy do czynienia z zawodami **nadwyżkowymi** – do PUP wpływa mniejsza ilość ofert pracy w danym zawodzie w stosunku do rejestrujących się osób bezrobotnych. Im mniejsza wartość wskaźnika, tym większy poziom nadwyżkowości danego zawodu – czyli zgodnie z danymi statystycznymi osoby reprezentujące te zawody mają większe problemy ze znalezieniem pracy na lokalnym rynku zatrudnienia.

Tabela 9	
Zawody nadwyżkowe w powiecie białogardzkim w 2014r.	
Zawody	Wskaźnik intensywności nadwyżki („W”)
Kucharz małej gastronomii	0,0172
Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	0,0256
Mechanik pojazdów samochodowych	0,0323
Cukiernik	0,0345
Technik handlowiec	0,0385
Piekarz	0,0455

Pedagog	0,05
Technik administracji	0,05
Hydraulik	0,05
Frezer	0,0526
Technik informatyk	0,0625
Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	0,0714
Recepcjonista	0,0833
Pakowacz	0,0833
Sprzedawca w stacji paliw	0,0909
Kucharz	0,0968
Robotnik leśny	0,0968
Robotnik drogowy	0,1
Kierowca samochodu osobowego	0,1081
Specjalista do spraw marketingu i handlu	0,1111
Inny zawód lub brak zawodu	0,1228
Pielęgniarka	0,125
Fryzjer	0,1282
Operator maszyn do produkcji płyt i sklejek	0,1364
Mechanik samochodów osobowych	0,16
Barman	0,1667
Drwal / pilarz drzew	0,1667
Sprzątaczką biurowa	0,1795
Robotnik budowlany	0,1802
Magazynier	0,186

Źródło: PUP Białogard

Uwaga: w powyższej tabeli zaprezentowano 30 zidentyfikowanych zawodów nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy powiatu białogardzkiego w 2014r.

Zawodami najbardziej nadwyżkowymi na lokalnym rynku pracy powiatu białogardzkiego w 2014r. – zgodnie z zastanymi danymi statystycznymi - okazały się: *kucharz małej gastronomii; robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym; mechanik pojazdów samochodowych; cukiernik; technik handlowiec; piekarz; pedagog; technik administracji; hydraulik.*

V. Wnioski i zakończenie

Podsumowując monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych przeprowadzony dla powiatu białogardzkiego za cały 2014r., można stwierdzić, że:

- odnotowano spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych w PUP Białogard (od końca grudnia 2013r. do końca grudnia 2014r. liczba ta zmniejszyła się o 547 osób – z 5017 do 4470 osób, czyli o 10,9%);

- w strukturze zawodowej lokalnego bezrobocia (31.12.2014r.) dominują osoby o stosunkowo niskich kwalifikacjach: *bez zawodu* (681 osób – 15,2% ogółu bezrobotnych); *robotnicy gospodarczy* (N=441; 9,9%); *sprzedawcy* (N=403; 9,0%); *robotnicy budowlani* (N=153; 3,4%); *robotnicy pomocniczy w przemyśle przetwórczym* (N=118; 2,6%); *przetwórcy ryb* (N=109; 2,4%); *murarze* (N=80; 1,8%); *robotnicy leśni* (N=74; 1,7%); robotnicy drogowi (N=71; 1,6%); *pomocniczy robotnicy polowi* (N=69; 1,5%); *ślusarze* (N=58; 1,3%); *kucharze* (N=50; 1,1%); *kucharze małej gastronomii* (N=45; 1,0%);
- pod koniec grudnia 2014r. w ewidencji PUP Białogard figurowało osób bezrobotnych, których okres od ukończenia nauki nie przekroczył 12 miesięcy (na potrzeby monitoringu określanych jako absolwenci); niemal co drugi spośród nich (N=60; 40,6% ogółu absolwentów) był osobą *bez zawodu* (w głównej mierze byli to absolwenci liceów), 5,5% spośród tych osób stanowili *sprzedawcy*; 4,8% - *fryzjerzy*; 2,7% - *mechanicy pojazdów samochodowych*; a po 2,0% - *specjaliści ochrony środowiska*; *technicy prac biurowych i pokojowe*;
- w całym 2014r. łącznie zarejestrowało się w PUP Białogard łącznie 5390 bezrobotnych (w tym 2491 kobiet);
- największy napływ bezrobotnych od początku stycznia do końca grudnia 2014r. dotyczył osób bez zawodu (N=985; 18,3% ogółu rejestrujących się bezrobotnych); natomiast wśród precyzyjnie sklasyfikowanych zawodów reprezentowanych przez rejestrujących się bezrobotnych w całym 2014 roku dominowały następujące profesje: sprzedawca (474 osób – 8,8% rejestrujących się bezrobotnych); robotnik gospodarczy (441 osób – 8,2%); robotnik budowlany (172 osoby – 3,2%); przetwórcza ryb (150 osób – 2,8%); robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym (117 osób - 2,2%); robotnik drogowy (80 osób – 1,5%); pomocniczy robotnik polowy (66 osób – 1,2%); murarz (64 osoby – 1,2%); kucharz (62 osoby – 1,2%); robotnik leśny (62 osoby – 1,2%); kucharz małej gastronomii (58 osób – 1,1%); ślusarz (58 osób – 1,1%);
- w okresie całego roku 2014 do PUP Białogard zgłoszono ogółem 1159 ofert pracy (dotyczy ofert pracy zarejestrowanych w systemie komputerowym z powiatu białogardzkiego);

- wśród uzyskanych ofert pracy największe zapotrzebowanie zgłaszane było na przedstawicieli następujących zawodów: *robotnik gospodarczy* (101 zgłoszonych ofert pracy; 8,7% ogółu ofert pracy); *sprzedawca* (89 ofert; 7,7%); *pozostali pracownicy obsługi biurowej* (61 ofert; 5,3%); *przetwórcza ryb* (56 ofert; 4,8%); *pracownik prac dorywczych* (45 ofert; 3,9%); *pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani* (34 oferty; 2,9%); *robotnik budowlany* (31 ofert; 2,7%); *rolnik upraw polowych* (30 ofert; 2,6%); *kierowca samochodu ciężarowego* (25 ofert; 2,2%); *przedstawiciel handlowy* (22 oferty; 1,9%); *technik prac biurowych* (19 ofert; 1,6%); *pomocniczy robotnik polowy* (19 ofert; 1,6%); *pomoc kuchenna* (18 ofert; 1,6%); *opiekunka dziecięca* (14 ofert; 1,2%); *ślusarz* (14 ofert; 1,2%); *kierowca samochodu dostawczego* (14 ofert; 1,2%); *księgowy* (13 ofert; 1,1%); *pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani* (13 ofert; 1,1%); *pozostali pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani* (10 ofert; 0,9%); *stolarz* (10 ofert; 0,9%); *pozostałe szwaczki, hafciarki i pokrewni* (10 ofert; 0,9%); *operator myjni* (10 ofert; 0,9%). W pozostałych zawodach pracodawcy złożyli w 2014 roku w PUP Białogard mniej niż 10 ofert pracy. Ponadto 121 oferty pracy (10,4% ogółu ofert pracy), które wpłynęły do PUP Białogard) były przeznaczone dla osób *bez zawodu*;
- na lokalnym rynku pracy powiatu białogardzkiego w 2014r. zidentyfikowano
 - zgodnie z zaleceniami Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej – 20 zawodów deficytowych: *rolnik upraw polowych* (wskaźnik deficytu 15); *sortowacz surowców wtórnych* (wskaźnik deficytu 6); *mechanik – monter maszyn i urządzeń* (wskaźnik deficytu 4); *technik mechanik obróbki skrawaniem* (wskaźnik deficytu 3); *pracownik obsługi monitoringu* (wskaźnik deficytu 3); *kierowca autobusu* (wskaźnik deficytu 2,5); *menedżer projektu* (wskaźnik deficytu 2); *technik geodeta* (wskaźnik deficytu 2); *technik technologii żywności – przetwórstwo rybne* (wskaźnik deficytu 2); *sekretarka* (wskaźnik deficytu 2); *elektromechanik* (wskaźnik deficytu 2); *kierowca samochodu dostawczego* (wskaźnik deficytu 2); *sekretarz sądowy* (wskaźnik deficytu 1,6667); *przedstawiciel handlowy* (wskaźnik deficytu 1,5714); *lutowacz* (wskaźnik deficytu 1,5); *operator myjni* (wskaźnik deficytu 1,4286);

opiekun w domu pomocy społecznej (wskaźnik deficytu 1,4); *technik elektronik* (wskaźnik deficytu 1,3333); *agent ubezpieczeniowy* (wskaźnik deficytu 1,3333); *księgowy* (wskaźnik deficytu 1,3);

- analiza zastanych danych statystycznych wykazała, że w 2014r. na lokalnym rynku pracy powiatu białogardzkiego łącznie zidentyfikowano 17 zawodów w równowadze. Oto te zawody: *kierownik działu produkcji; inżynier budownictwa - budownictwo ogólne; instruktor amatorskiego ruchu artystycznego; dziennikarz; technik budownictwa; zaopatrzeniowiec; pozostali funkcjonariusze służby więziennej; administrator nieruchomości; fakturzystka; zbrojarz; szklarz; operator obrabiarek sterowanych numerycznie; pozostali ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni; mechanik ciągników; mechanik maszyn rolniczych; operator ładowarki; pozostali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewni;*
- z kolei zawodami najbardziej nadwyżkowymi na lokalnym rynku pracy powiatu białogardzkiego – zgodnie z zastanymi danymi statystycznymi – w analizowanym czasookresie okazały się: *kucharz małej gastronomii; robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym; mechanik pojazdów samochodowych; cukiernik; technik handlowiec; piekarz; pedagog; technik administracji; hydraulik.*

VI. Spis tabel

Tabele	Str.
Tabela 1: Struktura zawodowa bezrobotnych wg wielkich grup zawodowych (wraz z osobami bez zawodu) – stan w końcu 2013r. i 2014r.....	7
Tabela 2: Bezrobotni według zawodów (zawody dominujące) – stan w końcu 2014r.....	8
Tabela 3: Napływ bezrobotnych wg zawodów do PUP Białogard (zawody dominujące) w 2014r.....	11
Tabela 4: Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy - 31.12.2014r.....	13
Tabela 5: Napływ ofert pracy według zawodów (oferty dominujące) – 2014r.....	16
Tabela 6: Napływ ofert pracy według sekcji PKD – cały 2014r.....	18
Tabela 7: Zawody deficytowe w powiecie białogardzkim w 2014r.....	20
Tabela 8: Zawody w równowadze w powiecie białogardzkim w 2014r.....	23
Tabela 9: Zawody nadwyżkowe w powiecie białogardzkim w 2014r.....	24